

opusdei.org

Komentář k evangeliu: Plnění zákona

Evangelium 6. neděle v
mezidobí (cyklus A) a
komentář.

16.02.2026

Evangelium (Mt 5, 17-37)

Nemyslete, že jsem přišel zrušit
Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je
zrušit, ale naplnit. Amen, pravím
vám: Dokud nepomine nebe a země,
nepomine jediné písmenko ani
jediná čárka ze Zákona, dokud se to

všecko nestane. Kdyby tedy někdo zrušil jedno z těchto přikázání - a třebaš i to nejmenší - a tak učil lidi, bude v nebeském království nejmenší. Kdo se však bude jimi řídit a jim učit, bude v nebeském království veliký. Říkám vám: Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevejdete. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nezabiješ.' Kdo by zabil, propadne soudu. Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu; kdo svého bratra tupí, propadne veleradě; a kdo ho zatracuje, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar. Dohodni se rychle se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj protivník

neodevzdal soudci a soudce
služebníkovi, a byl bys uvržen do
žaláře. Amen, pravím ti: Nevyjdeš
odamtud, dokud nezaplatíš do
posledního halíře. Slyšeli jste, že bylo
řečeno: 'Nezcizoložíš.' Ale já vám
říkám: Každý, kdo se dívá na ženu se
žádostivostí, už s ní zcizoložil ve
svém srdci. Svádí-li tě tvé pravé oko,
vyloupni ho a odhod' od sebe; neboť
je pro tebe lépe, aby jeden z tvých
úďů přišel nazmar, než aby celé tvoje
tělo bylo uvrženo do pekla. A svádí-li
tě tvoje pravá ruka, usekni ji a odhod'
od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby
jeden z tvých úďů přišel nazmar, než
aby celé tvoje tělo přišlo do pekla.
Také bylo řečeno: 'Kdo by se rozváděl
se svou ženou, ať jí dá rozlukový list.'
Ale já vám říkám: Každý, kdo se
rozvede se svou ženou - mimo případ
smilstva - uvádí ji do cizoložství, a
kdo se ožení s rozvedenou, dopouští
se cizoložství. Slyšeli jste, že bylo
řečeno předkům: 'Nebudeš přísahat
křivě, ale splníš Pánu své přísahy.'

Ale já vám říkám: Vůbec nepřísahajte: ani při nebi, protože je to Boží trůn, ani při zemi, protože je to podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ani při své hlavě nepřísahaj, protože ani jediný vlas nemůžeš udělat světlým nebo tmavým. Ale vaše řeč ať je: ano, ano - ne, ne. Co je nad to, je ze Zlého.

Komentář

V evangeliu podle Matouše je pět velkých Ježíšových projevů, které jsou proloženy vyprávěním o událostech a zázracích. Úryvek z této neděle je součástí první z těchto řečí, kázání na hoře, a tvoří jej fragment takzvaných „antitezí“. Přitažlivá novost, kterou Mistr káže, nespočívá v porušení stanoveného pravidla nebo v jeho zrušení: „Nepřišel jsem zrušit Zákon a Proroky, ale naplnit je.“ Abychom se stali občany nebeského království, Jezu navrhuje

věci, které byly vždy, ale v nové, plné a dokonalé formě: v té, kterou sám zosobňuje. A zákon lásky, který Jezu zavádí, vyžaduje plnost až do nejmenších detailů.

V projevu se několikrát objevuje zvláštní výraz pro zmínku o Mojžíšově zákoně: „Slyšeli jste, že bylo řečeno“. Tato formule odkazuje na jednu stranu na ústní tradici v Izraeli („slyšeli jste“), prostřednictvím které učitelé učili, jak žít podle spravedlnosti, to znamená podle Boží vůle vyjádřené v Zákoně. Na druhé straně je výraz „bylo řečeno“ semitským způsobem, jak se z úcty vyhnout jménu Božímu: jinými slovy, byl to Bůh, kdo to řekl, a od Něho pochází Mojžíšův zákon. Ježíš se staví nad Mojžíše a má stejnou zákonodárnou autoritu jako Bůh: „ale já vám říkám“.

Aby potvrdil hodnotu lidského života, zákon říkal „nezabiješ“ (Ex 20,

13; Dt 5, 17), protože budeš souzen (srov. Lv 24, 17). Ježíš ujišťuje, že i hněv vůči druhému a urážka nás činí hodnými trestu; špatně mluvit o druhém si zaslouží i peklo.

Důstojnost člověka je taková, že předtím, než přineseme oběti Bohu, musíme napravit křivdy vůči druhým, i když jsou sebemenší.

Vycházejí z přikázání o cizoložství (srov. Ex 20,14; Dt 5,18), Ježíš znovu zdůrazňuje z jiného úhlu pohledu mimořádnou úctu k druhým, která je v zákoně implicitně obsažena. Pokud cizoložství spočívá v tom, že si člověk přivlastní ženatého člověka pro své osobní uspokojení, nesmí to dělat ani ve svém nitru, kde se dopouští stejného hříchu, i když to navenek neprojevuje: „již s ní ve svém srdci zcizoložil“ (v. 28).

„Jestliže ti pravé oko je příčinou pohoršení...“ (v. 29). Pomocí nadsázek, které jsou v semitské

rétorice velmi běžné, Ježíš objasňuje, že je lepší ztratit část sebe sama, než hřešit a zasloužit si celé peklo.

Doslovně „pohoršovat“ neznamena tolik ohrozit něčí cudnost, jako spíše podnítit ho k páchání zlých skutků. Pokud by něco v nás samotných bylo v rozporu se zákonem lásky a úcty k druhým, musí být odstraněno, i kdyby to bylo to nejcennější, jak naznačuje výraz „pravé oko“ nebo „pravá ruka“.

Ve starověkém zvyku zavržení zavedlo mozaické právo povinnost „libella“, tedy listiny podepsané manželem, která ženě umožňovala být přijata jiným mužem. Aby však zdůraznil velikost a důstojnost manželského svazku s ženou, Ježíš ruší platnost všech rozvodů, protože i nadále vystavují ženu a toho, kdo ji přijme, cizoložství. Tím se proviní ten, kdo se rozvádí. Není snadné interpretovat výjimku z této viny, kterou Ježíš zmiňuje: „v případě

nelegitimního svazku“, porneia (v. 32). Mohlo by se to týkat odloučení ženy, s níž byl udržován nelegitimní svazek.

Ježíš také podává několik poučení o Mojžíšově zákoně o přísahách (srov. Lv 19, 12; Nm 30, 3; Dt 23, 22), který se snaží zabránit lži a podvodu. K těm docházelo snáze, pokud se při nich vzýval Bůh nebo něco velmi cenného: proto byly závažnější. Ježíš řeší všechny případy a velkolepé přísahy tím, že požaduje jednoduchost a upřímnost: „Vaše řeč ať je: ano, ano, - ne, ne; co je nad to, je ze zlého“ (v. 37), snad proto, že nutnost více zdůrazňovat dané slovo je počátkem podezření.

Pablo M. Edo

Pablo M. Edo

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
komentar-k-evangeliu-plneni-zakona/](https://opusdei.org/cs-cz/article/komentar-k-evangeliu-plneni-zakona/)
(24.03.2026)